

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **město Pelhřimov**, se sídlem Masarykovo nám. 1, 393 01 Pelhřimov, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem v Brně, Masarykova 427/31, o žalobě proti sdělení žalovaného ze dne 3. 8. 2016, č. j. 33776/16/5200-11433-703604

t a k t o :

- I. Žaloba **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci bude po právní moci tohoto usnesení vrácen z účtu Krajského soudu v Brně zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 30. 9. 2016 se žalobce domáhal zrušení sdělení žalovaného ze dne 3. 8. 2016, č. j. 33776/16/5200-11433-703604, kterým bylo žalobci postupem podle ust. § 121 zákona č. 280/2009 Sb. daňového řádu, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „daňový řád“) sděleno žalobci, že jeho podnět ze dne 1. 2. 2016 k přezkoumání platebního výměru Finančního úřadu pro Kraj Vysočina, územního pracoviště v Pelhřimově, č. j. 1674231/14/2910-50522-707688 ze dne 9. 12. 2014 na daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období r. 2013 neshledalo důvodným. Žalobce se dále domáhal, aby současně se zrušením tohoto sdělení soud zrušil i citovaný platební výměr.

V předmětné věci jde o přezkum sdělení Odvolacího finančního ředitelství; žalovaným správním orgánem je ve smyslu ust. § 69 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) Odvolací finanční ředitelství.

Předmětnou věc však soud nemohl připustit k meritornímu projednání z následujících důvodů.

Přezkoumávání rozhodnutí vydaných podle daňového řádu upravuje hlava VII, díl 4, v němž je přezkumné řízení zakotveno jako opravný a dozorčí prostředek. Z ust. § 121 odst. 1 daňového řádu vyplývá, za jakých podmínek nařídí správce daně přezkoumání rozhodnutí.

Z ust. § 121 odst. 4 pak vyplývá oprávnění kterékoliv osoby zúčastněné na správě daní podat podnět k přezkoumání rozhodnutí, a pokud o to tato osoba požádá, správce daně jí sdělí, zda podnět shledal důvodným či nikoliv.

Podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. platí, že soud návrh na zahájení řízení usnesením odmítne, jestliže je návrh podle tohoto zákona nepřipustný.

Podle ust. § 68 písm. e) s.ř.s. je žaloba nepřipustná také v případech, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno.

Podle ust. § 70a s.ř.s. jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími.

Rozhodnutí ve smyslu s.ř.s. je definováno v ust. § 65 odst. 1 jako úkon správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti.

V dané věci žaloba směřuje proti sdělení o nedůvodnosti podnětu k přezkumnému řízení podle ust. § 121 odst. 1 a násl. daňového řádu.

Přezkumné řízení je dozorčí prostředek, který slouží k ochraně objektivního práva a na nějž proto neexistuje právní nárok. Zákonná možnost zahájit přezkumné řízení je toliko oprávněním nařídit přezkoumání z moci úřední správcem daně nikoliv jeho povinností, a to za podmínek uvedených v ust. § 121 odst. 1 daňového řádu. Zda bude této možnosti využito, je pak ponecháno na uvážení správce daně. Jelikož neexistuje nárok daňového subjektu na provedení přezkumného řízení, nemůže být sdělením o nedůvodnosti podnětu k zahájení přezkumného řízení zasaženo do jeho hmotných práv. Sdělení správce daně podle § 121 odst. 4 daňového řádu, že podnět žalobce shledal nedůvodným, nezakládá, nemění, neruší ani závazně neurčuje práva nebo povinnosti žalobce. Tento závěr je v souladu s konstantní judikaturou správních soudů a Ústavního soudu k výkladu a aplikaci dříve platného ust. § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném do přijetí a účinnosti nového, nyní platného daňového řádu. Např. Nejvyšší správní soud ve své bohaté judikatuře opakovaně dospěl k závěru, že rozhodnutí, jímž nebylo přezkoumání povoleno, není rozhodnutím ve smyslu § 65 s.ř.s., neboť se jím nezasahuje do subjektivních práv daňového subjektu (viz rozsudky č. j. 1 Afs 121/2008-42, č. j. 1 Afs 21/2006-52, č. j. 1 Afs 56/2004-14 či 1 Afs 124/2008-42, vše na www.nssoud.cz). K této otázce se vyjádřil například též Ústavní soud v usnesení ze dne 19. 2. 2009, sp.zn. I. ÚS 2799/08 (<http://nalus.usoud.cz>), přičemž uvedl, že rozhodnutí o nepovolení přezkoumání rozhodnutí podle ust. § 55b ZSDP má procesní povahu, a nepodléhá proto soudnímu přezkumu.

K otázce přípustnosti přezkumu dříve formalizovaných „rozhodnutí“ správců daně o nepovolení „přezkoumání daňových rozhodnutí“ lze odkázat podpůrně též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3.11.2010, č.j. 7 Afs 75/2010-64, v němž se uvádí:

„Pro posouzení otázky, zda je ve správním soudnictví přípustné přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů, kterými není povoleno přezkoumání daňových rozhodnutí, je třeba vyhodnotit jejich charakter a to, zda zasahují do veřejných subjektivních práv daňových subjektů.

Nejvyšší správní soud se již dříve zabýval otázkou, zda je rozhodnutí vydávané podle ust. § 55b zákona o správě daní a poplatků přezkoumatelné ve správním soudnictví, resp. zda je rozhodnutím ve smyslu legislativní zkratky rozhodnutí, jak je vymezena v ust. § 65 odst. 1 s. ř. s. Např. v usnesení ze dne 29. 3. 2003, č. j. 6 A 153/2002 - 18, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 14/2003, a v němž vyslovil právní názor, že „*Přezkoumání daňových rozhodnutí podle § 55b zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, je pouhým výkonem dozorčího práva správního orgánu a žádost o ně nezakládá právní nárok daňového subjektu na meritorní projednání. Výrok, jímž nebylo přezkoumání povoleno, není tedy rozhodnutím ve smyslu soudního řádu správního, neboť se jím nezasahuje do subjektivních práv daňového subjektu, a není proto přezkoumatelný ve správním soudnictví [§ 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s.]*“. Obdobný právní názor vyslovil i v usnesení ze dne 25. 6. 2003, č. j. 5 A 143/2002 - 98, když dospěl k závěru, že „*Rozhodnutí o nepovolení přezkoumání daňového rozhodnutí podle § 55b zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění zákona č. 35/1993 Sb. a zákona č. 255/1994 Sb., nezasahuje do hmotně-právních subjektivních práv a povinností daňového subjektu. Nejde tedy o rozhodnutí zakládající žalobní legitimaci podle § 65 odst. 1 s. ř. s.*“ V usnesení ze dne 12. 6. 2003, č. j. 7 A 54/2002 - 30, dostupné na www.nssoud.cz, pak Nejvyšší správní soud dovodil, že „*Žalobu o přezkoumání rozhodnutí podle § 55b zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění zákona č. 35/1993 Sb. a zákona č. 255/1994 Sb., je třeba odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., protože není dána žalobní legitimace žalobce*“. V rozsudku ze dne 19. 12. 2006, č. j. 1 Afs 56/2004 - 114, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 1113/2007, pak Nejvyšší správní soud jednoznačně judikoval, že „*Rozhodnutí, jímž se žádost o přezkoumání rozhodnutí postupem podle § 55b zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, zamítá, je vyloučeno ze soudního přezkoumání ve správním soudnictví podle § 70 písm. a) s. ř. s., protože materiálně nemá znaky „rozhodnutí“ podle § 65 odst. 1 s. ř. s.*“ Konečně i v rozsudku ze dne 15. 3. 2007, č. j. 9 Afs 10/2007 - 72, dostupný na www.nssoud.cz, vyslovil, že „*Rozhodnutí, jímž se zamítá žádost daňového subjektu o povolení přezkoumání daňového rozhodnutí podle § 55b zákona o správě daní a poplatků, není rozhodnutím ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. a je ze soudního přezkumu vyloučeno*“.

Touto problematikou se zabýval i Ústavní soud, který v usnesení ze dne 24. 1. 2001, sp. zn. III. ÚS 259/2000 judikoval, že „*Rozhodnutí o nepovolení přezkoumání podle § 55b zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, má procesní povahu, a tudíž nepodléhá soudnímu přezkumu*“. Obdobný názor vyslovil i v usnesení ze dne 9. 6. 2004, sp. zn. IV. ÚS 516/03, v němž uvedl, že „*V případě rozhodování podle § 55b daňového řádu se jedná o rozhodnutí o právech a povinnostech (roz. daňového subjektu). jen tehdy, jestliže v první fázi přezkoumání bylo rozhodnutí k přezkumu vůbec otevřeno a teprve ve druhé fázi bylo zrušeno, nahrazeno jiným nebo změněno. Za rozhodnutí podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. lze považovat jen takové úkony správního orgánu, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva a povinnosti. Dle ustanovení § 70 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí procesní povahy jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny. V důsledku absence žalobní legitimace stěžovatele tak nebyla správní žaloba způsobilá meritorního projednání, pročež došlo k jejímu odmítnutí*“.

Možností přezkumu předmětného typu sdělení ve správním soudnictví se zabýval zdejší soud v usnesení ze dne 13. 2. 2013, č. j. 31 Af 160/2012 – 41 a dále také Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 8. 2013, č. j. 1 Afs 35/2013 – 30, přičemž oba soudy dospěly shodně k závěru, že sdělením o nedůvodnosti podnětu k provedení přezkumu platebních výměrů nemůže být zasaženo do právní sféry žalobce, neboť na jeho právech a povinnostech se v souvislosti s tímto sdělením naprosto nic nezměnilo. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dále vyslovil, že je zcela nepřijatelná interpretace ust. § 121 a násl. daňového řádu, která by daňovému subjektu, jenž z jakéhokoli důvodu zmeškal využití právních prostředků nápravy, které měl k dispozici, umožňovala toto opomenutí dohnat tím, že kdykoliv ve lhůtě podle § 122 daňového řádu podá (bezúspěšně) žádost o povolení k přezkumu a negativní rozhodnutí o ní by posléze napadl žalobou u soudu. Jinak řečeno, soud by tímto způsobem přezkoumával v daleko delším časovém horizontu to, co by mohl přezkoumávat mnohem dříve (v rámci žaloby proti rozhodnutí správního orgánu). Právní sféra žalobce zůstala nezahájením předmětného přezkumného řízení nedotčena.

Soud v předmětném řízení není ani oprávněn přezkoumávat zákonnost původního platebního výměru Finančního úřadu pro Kraj Vysočina, územního pracoviště v Pelhřimově ze dne 9. 12. 2014, č. j. 1674231/14/2910-50522-707688, k jehož přezkumu byl povolán žalovaný, pokud by došlo k podání včasného odvolání proti tomuto příkazu, příp. dále soud v rámci přezkumu odvolacího rozhodnutí žalovaného, pokud by v předmětné věci bylo vydáno a pokud by žalobce proti němu brojlil u soudu žalobou v zákonné lhůtě vyplývající ze s.ř.s.

Soud tedy dospěl k závěru o nepřípustnosti žaloby z důvodu absence soudně přezkoumatelného správního rozhodnutí. Jak totiž vyplývá z ust. § 65 odst. 1 s. ř. s., žalobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat (mimo jiné) ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva a povinnosti; tyto úkony jsou v rámci legislativní zkratky označovány jako „rozhodnutí“. Jestliže je tedy žalobou napadán úkon, resp. postup, správního orgánu, kterým nebyly zakládány, měněny, rušeny nebo závazně určovány práva a povinnosti žalobce, jde o úkon, který soudu přezkoumávat nepřísluší. Tento úkon správního orgánu je tedy ve smyslu ust. § 70 písm. a) s. ř. s. vyloučen ze soudního přezkoumání a proto je žaloba podle ust. § 68 písm. e) s. ř. s. nepřípustná.

Z uvedených důvodů proto soudu nezbylo než návrh na zahájení řízení ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítnout.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ust. § 60 odst. 3 s.ř.s., dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Výrok o vrácení soudního poplatku vychází z ust. § 10 odst. 3 in fine zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění, podle něhož byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený soudní poplatek. Podle § 10a odst. 1 cit. zákona platí, že v případech, kdy je soud povinen vrátit již zaplacený

poplatek nebo přeplatek na poplatku, učiní tak ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým o vrácení rozhodl.

S ohledem na skutečnost, že v dané věci byla žaloba odmítnuta ještě před prvním jednáním, rozhodl soud o vrácení zaplaceného soudního poplatku žalobci. K tomu byla stanovena lhůta v délce 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení, které nabývá právní moci dnem doručení, lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně, a to ve dvou vyhotoveních. Stěžovatel musí být zastoupen advokátem, to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 14. 6. 2017

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu